

Helstu atriði í kafla 1. Kynning á mannslíkamanum

Íslensk heiti	latnesk heiti
líffærafræði	_____
lífeðlisfræði	_____
vefjafræði	_____
frumufræði	_____
fósturfræði	_____
meinafræði	_____

Muna eftir skipulagsþreppunum

Atóm/frumeindir eru kúlur

Atóm mynda sameind - moléculus

Sameindir mynda frumuhluta/frumulíffæri - organelle

Frumulíffæri raðast saman í frumur

Frumur cellae eru sjálfstæðar einingar og eru grunneiningar líkamans.

Margar frumur mynda vef.

Vefir mynda líffæri – organ

Líffæri raðast saman í líffærakerfi - systema organum

Lífveran – organismus er þá með öll þessi líffærakerfi.

Íslensk heiti	latnesk heiti
efnaskipti	_____ eru
öll efnahvörf sem verða í líkamanum bæði þegar efni eru byggð upp eða þeim er sundrað.	

Sundrunarefnaskipti kallast catabolismus og uppbygging kallast anabolismus.

Jafnvægishneigð _____ er það að leitast er við að halda stöðugu ástandi í líkamanum.

Áttir í líkamanum

Lýsa því sem kallast anatomisk

réttstaða

uppi – ofar _____

niðri – neðar _____

framar - framhluti _____

aftar - afturhluti _____

kviðlægt _____

baklægt _____

miðlægt – að miðju _____

hliðlægt – til hliðar _____

nær bók - nærlægt _____

fjær bók - fjærlægt _____

við yfirborð _____

liggur dýpra _____

hægri _____

vinstri _____

Samhverfa: tvíhliða samhverfa kallast

Skurðir og sneiðingar

Langskurður, líkaminn skorinn í hægri og

vinstri helminga _____

Þverskurður, líkaminn skorinn þvert og skipt í

efri og neðri hluta _____

Líkaminn skorinn í fram- og afturhluta,

breiðskurður _____

Ýmis kennileiti á mannlíkamanum:

Íslensk heiti latnesk heiti

höfuðkúpa _____

hryggsúla _____

möndulhluti _____

viðhengishluti _____

bolur/búkur _____

brjóst _____

kviður _____

grind _____

iðrin _____

afturhol _____

framhol _____

kúpuhol _____

mænugöng _____

þind _____

brjósthimna _____

miðmæti _____

gollurshús _____

hálssvæði _____

úlniðssvæði _____

kviðarsvæði _____

lendasvæði _____

lófasvæði _____

lærleggjarsvæði _____

rass _____

fótarsvæði _____

Nota lista yfir svæði líkamans bls. 17 -

18. Hér að neðan eru latínuheitin án

þess að orðið regio sé á undan. Settu

íslensk heiti á eftir latínnunni.

cephalus höfuð (höfuðið á okkur)
 cervix _____
 pedis _____
 tarsus _____
 perineum _____

Endingin –itis.

Við sjáum oft endinguna –itis þegar rætt er um bólgu/sýkingu á ákveðnum stað.

T.d. bronchitis, bronchus er berkja og bronchitis er þá berkjubólga.

Fleiri dæmi eru: (finna orðin hér að neðan)

appendicitis _____
 pancreatitis _____
 colitis _____
 gasteritis _____

Líffæri sem eru sýnd á myndum bls. 22 –

26. Ekki í réttri röð.

(sjá útskýringar á skammstöfunum neðst á bls. 25)

lunga _____
 hjarta _____
 vélinda _____
 barki _____

þind _____
 ristill _____
 þvagblaðra _____
 axlarvöðvi _____
 milta _____
 magi _____
 skeifugörn _____
 eista _____
 eggjastokkur _____
 pungur _____
 reður, typpi _____
 sáðrás _____
 leg _____
 eggjaleiðari _____
 viðbein _____
 rifbein _____
 ytri skávöðvi _____
 herðablað _____
 lærleggur _____
 upparmsbein _____
 nýra _____
 mjaðmarspaði _____
 efri holæð _____
 ósæðarbogi _____
 lifur _____

gallblaðra _____

neðri holæð _____

lærisslagæð _____

lærisbláæð _____

smáþarmar _____

rassvöðvi þjónvöðvi _____

bakbreiðavöðvi _____

rengluvöðvi _____

þríhöfði upparms _____

sjalvöðvi _____

fallristill _____

rófubein _____

stikilhyrna _____

læristvíhöfði _____

spjaldbein _____

banakringla _____

höfuðvendir _____

lungnaslagæð _____

fallmeginæð _____

bris _____

samhálsslagæð _____

spjaldbein _____

nýrnaheita _____

þvagrípa _____

berkja _____

millirifjavöðvi _____

ristilbugða _____

botnlangi _____

klyftasambryskja _____

þverristill _____

viðbeinsslagæð _____

skjaldkirtill _____

garnahengi _____

sammjaðmarslagæð _____
